

tyt Austrii na zdobycze wschodnie, który przyszkodził usadowieniu się Austrii jako właścicielce Bośni i Hercegowiny, drudzy zaś tak dalece są przekonani o potrzebie satysfakcji obu tych krajów, iż nie wahają się przemawiać za zbliżeniem się Austrii do Rosji, aby sparaliżować wpływ Gładsztana. Ostatnie zdanie odzywa się nietylko w kołach od dawna wzdychających za przymierzem z Rosją, ale nawet w owych liberalnych sferach niemieckich w Wiedniu, znanych pod nazwą „lewicy bośniackiej.“ Aby nie stracić Bośni, gotowi przystać na zbliżenie się do Rosji. Rzecz widoczna, że dalkie pojęcia p. Gładsztana o stanowisku Austrii na Wschodzie, mocno tu przyczyniły się do świeżego obudzenia już prawie zgasyłych, lub uśpionych sympatyj dla Rosji, które przedtem panowały w kołach deodujących, zwłaszcza, że takowe i w Berlinie u dworu tak chętnie znajdują ucho. Dla tego wielu w wysłaniu generała pruskiego i generała austriackiego do Petersburga p. powodu urodzin Cara Aleksandra, upatrjuje misję polityczną, mającą na celu pozyskanie Rosji na rzecz przymierza austro-rosyjskiego, które kr. Bismarck i hr. Andrassy co-kolwiek inaczej pojmowali.

Wiedeń 28 kwietnia.

(83-cie posiedzenie Izby poselskiej).

Prezes Coronini zgaga posiedzenie o godzinie 11-tej, przerywając jednego z mówców weso-ralskich, pos. Fr. Webera, ex post do porządku za wyraz „pfui“ użyty przeciw jednemu z mówców s lewicy, ale weso-ralski niedosłyszany.

Na porządku dziennym obrady szeregowało nad projektem ustawy o takcie wojskowej.

Paragraf 1-szy brzmi: „Do opłacania taksy wojskowej wedle § 55go ustawy o sile zbrojnej są zobowiązani:

1. Ci, którzy dla niedolności do służby wojennej są wykreśleni z listy popisowych, a względnie odstąpili w ostatniej klasie wieku, w którym do popisów stawać są zobowiązani, lub po wystąpieniu z tej klasy;
2. ci, którzy w tejże klasie ostatniej lub po wystąpieniu z niej zostali uwolnieni na zasadzie § 17go ustawy o sile zbrojnej lub puszczeni na zasadzie § 40go lit. c. ustawy wojskowej;
3. ci, którzy przed ukonieszeniem oszustwem wojskowej dla niedolności do dalszej służby puszczeni zostali od wojska, a to w tym wypadku, gdy niedolność do dalszej służby nie polega na sile zbrojnej, ale na sile zbrojnej, ani nie jest skutkiem czynnej służby wojskowej;
4. ci zobowiązani do służby wojskowej, którzy przed upływem przepisanego czasu powinności wojskowej, (§ 4ty ust. o sile zbr.) wychodzą z monarchii austro-węgierskiej.

Oo do tych, dla których to, co przewidziano tu w punktach 1szym, 2gim i 3im, nastąpiło jeszcze przed prawomocnością ustawy niniejszej, rozpoczyna się obowiązek opłacania taksy wojskowej za rok poprzedni (§ 18) z tym rokiem, w którym ustawa niniejsza wejdzie w życie.“

Pos. Dworski krótko oświadcza się imieniem Koła polskiego przeciw temu, żeby ustawa wstecz zobowiązywała i żeby policzono takse za r. 1879. Wnosi pręto, aby opuszczono dodane dopiero przez komisję wyrazy w ostatnim ustępie: „za rok poprzedni.“

Pos. Kronawetter wnosi poprawkę do punktu 3go, żądającą uszczerpkienia wyrazów: „nie po-ciąga za sobą także niedolności do zarobkowania, ani“ — tak, że sama niedolność do dalszej służby wojskowej ma być tytułem zwolnienia od opłacania taksy; żądając poprawkę dodatkową, aby usunięto punkt 5ty: „ci którzy wskutek przekroczonego 32go a względnie 36go roku życia nie należą już do popisowych.“

Pos. Lüllblich i Fux wnoszą poprawki, które pojmiam; bo się nie utrzymali.

Pos. Hackelberg wnosi, aby odesłano § 1szy do komisji z poleceniem, by w miejsce całego projektu jednego wypracowała dwa projekty: o takcie wojskowej i osobny o zaopatrzeniu inwalidów.

Pos. Herbat surowo krytykuje czynności komisji, która wnosi tak niejasną, ustawę że nawet nie wie, co ma opłacać także: rodzice, oiotka, wujaszek, brat czy może nawet przyjaciel lub dobroczytnia. Wszelkie przemówienia dalsiejsze dowodzą jak bardzo wymaga projekt naprawy. Mowa oświadcza się za odesłaniem do komisji.

W głosowaniu imieniem (na wniosek lewicy) upada wniosek Hackelberga o odesłanie do komisji, za którym było 145 głosów, a przeciw niemu 153 głosy. Oczłonkowie rządu głosowali przeciw wnioskowi; z Polaków byli nieobecni pp. Hausner (usunął się od głosowania) Kamiński Krystofowicz Józef, Rapoport, Schreiber, Smarzewski,

Starzeński, Tarnowski i Wolski (który usunął się od głosowania).

Dalej znów w imiennem na wniosek lewicy głosowaniu (bo lewica postanowiła weso-ralski używać tego sposobu do przewrócenia obrad) odrzucono 154 głosami p. zeeiw 122 głosami poprawki Fuxa.

W zwykłym głosowaniu odrzucono poprawkę Löbllicha i dodatkową poprawkę Kronawettera, a przyjęto § 1szy z poprawką Kronawettera do punktu 3go i z poprawką Dworskiego w ustępie końcowym.

Paragraf 2-gi: „Obowiązek opłacania taksy odnosi się: a) do osób wymienionych w § 1 ust. 1 i 3 do każdego roku lat służby wojskowej, które osoba ta byłaby musiała jeszcze odsłużyć, gdy by w chwili wykreślenia z listy, a względnie w ostatniej klasie wieku, nie była odstawiona, lecz asenterowana, lub gdyby nie była puszczoną; b) do do uwolnionych i z wojska puszczonych do każdego roku, lat służby, w którym istnieje tytuł uwolnienia lub puszczania; c) do do wychodzących (§ 1 ust. 4) do każdego roku lat służby, które osoba ta byłaby musiała jeszcze odsłużyć.“ — przyjęto bez dyskusji.

Paragraf 3-ci: „Zwolnieni od taksy są: 1) nie zdolni do zarobkowania, nie posiadający zarazem majątku; 2) ci, którzy są w zaopatrzeniu ubóstwa; 3) ci, którzy w myśl § 18 ustawy o sile zbrojnej są wezwani do służby lub do pospolitego ruszenia a to na ten rok, w którym ich do służby wzięto“ — przyjęto z kompromisową poprawką Fischera i Fuxa, która w punkcie 1-szym powiada: „osoby nie mające majątku, które wskutek ułomności cielesnej czy duchowej nie mogą zapracować na siebie i na swoich.“

Paragraf 4-ty: „Obowiązek opłacania taksy ustaje: 1) przez śmierć; 2) w wypadkach, gdy nastąpiła do zobowiązanej okoliczności przewidziane w § 3 ust. 1 i 2, na czas tych okoliczności 3) w razie wyemigrowania z jednej części monarchii do drugiej w tej części, z której emigrował“ — przyjęto bez dyskusji.

Paragraf 5-ty: „Taksa wojskowa jest przeznaczona: 1) na lepsze zaopatrzenie inwalidów; 2) na zaopatrzenie potrzebujących pomocy wdów i sierót po gasytach i żołnierzach armii stałej (marynarki) i landwery, którzy polegli lub umarli wskutek ran lub znojęd wojennych; 3) na wspomaganie rodzin urlopników, rezerwistów, ludzi rezerwy uzupełniającej i landwerzystów, powołanych pod chorągwie w razie mobilizacji. Powołani do służby w celach wojennych w myśl § 18 ustawy o sile zbrojnej i rodziny ludzi powołanego pospolitego ruszenia stoją na równi z powołanymi do służby czynnej w armii.“

Do głosu przeciw temu paragrafowi zapisał się p. Weeber August wnosi, aby połączono ten paragraf w dyskusji z dwoma następnymi, a gdy ten wniosek przyjęto, rozwiódł się o tych trzech paragrafach w sposób nader ujemny co do formy samej, ale więcej jeszcze co do treści.

O godz. 4-tej mowa jeszcze nie skończyła, ale widać, że wniesienie o odesłanie wszystkich trzech paragrafów do komisji celem radykalnego przeobrażenia. Paragrafy 6-ty i 7-ty podam jutro w uzupełnieniu sprawozdania niniejszego.

Wiedeń 28 kwiet. Podajemy w streszczeniu według zapisów stenograficznych ważną pod wieloma względami mowę ministra oświaty bar. Conrada-Eybesfelda, mianą na posiedzeniu 77 Izby deputowanych podczas obrad nad budżetem ministerstwa oświaty:

Minister oświaty i spraw duchownych bar. Conrad-Eybesfeld (w streszczeniu wedle stenogramu): Z pewnością zdziwicie się, iż wśród danych okoliczności zabieram głos dla wypowiedzenia uwag ogólnych, i to właśnie przy tym tytule budżetu oświaty, który mówi o szkołach. Nie myślę jednak zapuszczać się w rozbiór kwestyj zasadniczych, nie myślę mianowicie mówić o kwestji narodowościowej, a to tem mniej, ile że jestem przekonany, iż nawet w razie dyskusji o tym, że w tonie umiarkowanym, nie można odpowiedzieć na nią tu w Izbie w sposób taki, iżby bezpośrednio na podstawie tej odpowiedzi załatwić ją można. Takie jest moje przekonanie; a wyraz „przekonanie“ przypomina mi przestrożę, z jaką na posiedzeniu rozpraw budżetowych zwrócono się ku ławie rządowej, iż minister oświaty powinien mieć przekonania, aby nie działał wedle przekonań cudzych. Jakkolwiek przestroga ta nie miała cech osobistych, odpowiada jednak na nią, że mam co do sposobu prowadzenia spraw mojego wydziału własne przekonania, które nie są uogólnieniem, a są przekonaniem, że minister oświaty powinien mieć przekonania, aby nie działał wedle przekonań cudzych. Jakkolwiek przestroga ta nie miała cech osobistych, odpowiada jednak na nią, że mam co do sposobu prowadzenia spraw mojego wydziału własne przekonania, które nie są uogólnieniem, a są przekonaniem, że minister oświaty powinien mieć przekonania, aby nie działał wedle przekonań cudzych. Jakkolwiek przestroga ta nie miała cech osobistych, odpowiada jednak na nią, że mam co do sposobu prowadzenia spraw mojego wydziału własne przekonania, które nie są uogólnieniem, a są przekonaniem, że minister oświaty powinien mieć przekonania, aby nie działał wedle przekonań cudzych.

Właściwie imiennem (na wniosek lewicy) upada wniosek Hackelberga o odesłanie do komisji, za którym było 145 głosów, a przeciw niemu 153 głosy. Oczłonkowie rządu głosowali przeciw wnioskowi; z Polaków byli nieobecni pp. Hausner (usunął się od głosowania) Kamiński Krystofowicz Józef, Rapoport, Schreiber, Smarzewski,

Starzeński, Tarnowski i Wolski (który usunął się od głosowania).

Dalej znów w imiennem na wniosek lewicy głosowaniu (bo lewica postanowiła weso-ralski używać tego sposobu do przewrócenia obrad) odrzucono 154 głosami p. zeeiw 122 głosami poprawki Fuxa.

W zwykłym głosowaniu odrzucono poprawkę Löbllicha i dodatkową poprawkę Kronawettera, a przyjęto § 1szy z poprawką Kronawettera do punktu 3go i z poprawką Dworskiego w ustępie końcowym.

Paragraf 2-gi: „Obowiązek opłacania taksy odnosi się: a) do osób wymienionych w § 1 ust. 1 i 3 do każdego roku lat służby wojskowej, które osoba ta byłaby musiała jeszcze odsłużyć, gdy by w chwili wykreślenia z listy, a względnie w ostatniej klasie wieku, nie była odstawiona, lecz asenterowana, lub gdyby nie była puszczoną; b) do do uwolnionych i z wojska puszczonych do każdego roku, lat służby, w którym istnieje tytuł uwolnienia lub puszczania; c) do do wychodzących (§ 1 ust. 4) do każdego roku lat służby, które osoba ta byłaby musiała jeszcze odsłużyć.“ — przyjęto bez dyskusji.

Paragraf 3-ci: „Zwolnieni od taksy są: 1) nie zdolni do zarobkowania, nie posiadający zarazem majątku; 2) ci, którzy są w zaopatrzeniu ubóstwa; 3) ci, którzy w myśl § 18 ustawy o sile zbrojnej są wezwani do służby lub do pospolitego ruszenia a to na ten rok, w którym ich do służby wzięto“ — przyjęto z kompromisową poprawką Fischera i Fuxa, która w punkcie 1-szym powiada: „osoby nie mające majątku, które wskutek ułomności cielesnej czy duchowej nie mogą zapracować na siebie i na swoich.“

Paragraf 4-ty: „Obowiązek opłacania taksy ustaje: 1) przez śmierć; 2) w wypadkach, gdy nastąpiła do zobowiązanej okoliczności przewidziane w § 3 ust. 1 i 2, na czas tych okoliczności 3) w razie wyemigrowania z jednej części monarchii do drugiej w tej części, z której emigrował“ — przyjęto bez dyskusji.

Paragraf 5-ty: „Taksa wojskowa jest przeznaczona: 1) na lepsze zaopatrzenie inwalidów; 2) na zaopatrzenie potrzebujących pomocy wdów i sierót po gasytach i żołnierzach armii stałej (marynarki) i landwery, którzy polegli lub umarli wskutek ran lub znojęd wojennych; 3) na wspomaganie rodzin urlopników, rezerwistów, ludzi rezerwy uzupełniającej i landwerzystów, powołanych pod chorągwie w razie mobilizacji. Powołani do służby w celach wojennych w myśl § 18 ustawy o sile zbrojnej i rodziny ludzi powołanego pospolitego ruszenia stoją na równi z powołanymi do służby czynnej w armii.“

Do głosu przeciw temu paragrafowi zapisał się p. Weeber August wnosi, aby połączono ten paragraf w dyskusji z dwoma następnymi, a gdy ten wniosek przyjęto, rozwiódł się o tych trzech paragrafach w sposób nader ujemny co do formy samej, ale więcej jeszcze co do treści.

O godz. 4-tej mowa jeszcze nie skończyła, ale widać, że wniesienie o odesłanie wszystkich trzech paragrafów do komisji celem radykalnego przeobrażenia. Paragrafy 6-ty i 7-ty podam jutro w uzupełnieniu sprawozdania niniejszego.

Wiedeń 28 kwiet. Podajemy w streszczeniu według zapisów stenograficznych ważną pod wieloma względami mowę ministra oświaty bar. Conrada-Eybesfelda, mianą na posiedzeniu 77 Izby deputowanych podczas obrad nad budżetem ministerstwa oświaty:

Minister oświaty i spraw duchownych bar. Conrad-Eybesfeld (w streszczeniu wedle stenogramu): Z pewnością zdziwicie się, iż wśród danych okoliczności zabieram głos dla wypowiedzenia uwag ogólnych, i to właśnie przy tym tytule budżetu oświaty, który mówi o szkołach. Nie myślę jednak zapuszczać się w rozbiór kwestyj zasadniczych, nie myślę mianowicie mówić o kwestji narodowościowej, a to tem mniej, ile że jestem przekonany, iż nawet w razie dyskusji o tym, że w tonie umiarkowanym, nie można odpowiedzieć na nią tu w Izbie w sposób taki, iżby bezpośrednio na podstawie tej odpowiedzi załatwić ją można. Takie jest moje przekonanie; a wyraz „przekonanie“ przypomina mi przestrożę, z jaką na posiedzeniu rozpraw budżetowych zwrócono się ku ławie rządowej, iż minister oświaty powinien mieć przekonania, aby nie działał wedle przekonań cudzych. Jakkolwiek przestroga ta nie miała cech osobistych, odpowiada jednak na nią, że mam co do sposobu prowadzenia spraw mojego wydziału własne przekonania, które nie są uogólnieniem, a są przekonaniem, że minister oświaty powinien mieć przekonania, aby nie działał wedle przekonań cudzych.

Właściwie imiennem (na wniosek lewicy) upada wniosek Hackelberga o odesłanie do komisji, za którym było 145 głosów, a przeciw niemu 153 głosy. Oczłonkowie rządu głosowali przeciw wnioskowi; z Polaków byli nieobecni pp. Hausner (usunął się od głosowania) Kamiński Krystofowicz Józef, Rapoport, Schreiber, Smarzewski,

Starzeński, Tarnowski i Wolski (który usunął się od głosowania).

Dalej znów w imiennem na wniosek lewicy głosowaniu (bo lewica postanowiła weso-ralski używać tego sposobu do przewrócenia obrad) odrzucono 154 głosami p. zeeiw 122 głosami poprawki Fuxa.

W zwykłym głosowaniu odrzucono poprawkę Löbllicha i dodatkową poprawkę Kronawettera, a przyjęto § 1szy z poprawką Kronawettera do punktu 3go i z poprawką Dworskiego w ustępie końcowym.

Paragraf 2-gi: „Obowiązek opłacania taksy odnosi się: a) do osób wymienionych w § 1 ust. 1 i 3 do każdego roku lat służby wojskowej, które osoba ta byłaby musiała jeszcze odsłużyć, gdy by w chwili wykreślenia z listy, a względnie w ostatniej klasie wieku, nie była odstawiona, lecz asenterowana, lub gdyby nie była puszczoną; b) do do uwolnionych i z wojska puszczonych do każdego roku, lat służby, w którym istnieje tytuł uwolnienia lub puszczania; c) do do wychodzących (§ 1 ust. 4) do każdego roku lat służby, które osoba ta byłaby musiała jeszcze odsłużyć.“ — przyjęto bez dyskusji.

Paragraf 3-ci: „Zwolnieni od taksy są: 1) nie zdolni do zarobkowania, nie posiadający zarazem majątku; 2) ci, którzy są w zaopatrzeniu ubóstwa; 3) ci, którzy w myśl § 18 ustawy o sile zbrojnej są wezwani do służby lub do pospolitego ruszenia a to na ten rok, w którym ich do służby wzięto“ — przyjęto z kompromisową poprawką Fischera i Fuxa, która w punkcie 1-szym powiada: „osoby nie mające majątku, które wskutek ułomności cielesnej czy duchowej nie mogą zapracować na siebie i na swoich.“

Paragraf 4-ty: „Obowiązek opłacania taksy ustaje: 1) przez śmierć; 2) w wypadkach, gdy nastąpiła do zobowiązanej okoliczności przewidziane w § 3 ust. 1 i 2, na czas tych okoliczności 3) w razie wyemigrowania z jednej części monarchii do drugiej w tej części, z której emigrował“ — przyjęto bez dyskusji.

Paragraf 5-ty: „Taksa wojskowa jest przeznaczona: 1) na lepsze zaopatrzenie inwalidów; 2) na zaopatrzenie potrzebujących pomocy wdów i sierót po gasytach i żołnierzach armii stałej (marynarki) i landwery, którzy polegli lub umarli wskutek ran lub znojęd wojennych; 3) na wspomaganie rodzin urlopników, rezerwistów, ludzi rezerwy uzupełniającej i landwerzystów, powołanych pod chorągwie w razie mobilizacji. Powołani do służby w celach wojennych w myśl § 18 ustawy o sile zbrojnej i rodziny ludzi powołanego pospolitego ruszenia stoją na równi z powołanymi do służby czynnej w armii.“

Do głosu przeciw temu paragrafowi zapisał się p. Weeber August wnosi, aby połączono ten paragraf w dyskusji z dwoma następnymi, a gdy ten wniosek przyjęto, rozwiódł się o tych trzech paragrafach w sposób nader ujemny co do formy samej, ale więcej jeszcze co do treści.

O godz. 4-tej mowa jeszcze nie skończyła, ale widać, że wniesienie o odesłanie wszystkich trzech paragrafów do komisji celem radykalnego przeobrażenia. Paragrafy 6-ty i 7-ty podam jutro w uzupełnieniu sprawozdania niniejszego.

Wiedeń 28 kwiet. Podajemy w streszczeniu według zapisów stenograficznych ważną pod wieloma względami mowę ministra oświaty bar. Conrada-Eybesfelda, mianą na posiedzeniu 77 Izby deputowanych podczas obrad nad budżetem ministerstwa oświaty:

Minister oświaty i spraw duchownych bar. Conrad-Eybesfeld (w streszczeniu wedle stenogramu): Z pewnością zdziwicie się, iż wśród danych okoliczności zabieram głos dla wypowiedzenia uwag ogólnych, i to właśnie przy tym tytule budżetu oświaty, który mówi o szkołach. Nie myślę jednak zapuszczać się w rozbiór kwestyj zasadniczych, nie myślę mianowicie mówić o kwestji narodowościowej, a to tem mniej, ile że jestem przekonany, iż nawet w razie dyskusji o tym, że w tonie umiarkowanym, nie można odpowiedzieć na nią tu w Izbie w sposób taki, iżby bezpośrednio na podstawie tej odpowiedzi załatwić ją można. Takie jest moje przekonanie; a wyraz „przekonanie“ przypomina mi przestrożę, z jaką na posiedzeniu rozpraw budżetowych zwrócono się ku ławie rządowej, iż minister oświaty powinien mieć przekonania, aby nie działał wedle przekonań cudzych. Jakkolwiek przestroga ta nie miała cech osobistych, odpowiada jednak na nią, że mam co do sposobu prowadzenia spraw mojego wydziału własne przekonania, które nie są uogólnieniem, a są przekonaniem, że minister oświaty powinien mieć przekonania, aby nie działał wedle przekonań cudzych.

Właściwie imiennem (na wniosek lewicy) upada wniosek Hackelberga o odesłanie do komisji, za którym było 145 głosów, a przeciw niemu 153 głosy. Oczłonkowie rządu głosowali przeciw wnioskowi; z Polaków byli nieobecni pp. Hausner (usunął się od głosowania) Kamiński Krystofowicz Józef, Rapoport, Schreiber, Smarzewski,

Starzeński, Tarnowski i Wolski (który usunął się od głosowania).

Dalej znów w imiennem na wniosek lewicy głosowaniu (bo lewica postanowiła weso-ralski używać tego sposobu do przewrócenia obrad) odrzucono 154 głosami p. zeeiw 122 głosami poprawki Fuxa.

W zwykłym głosowaniu odrzucono poprawkę Löbllicha i dodatkową poprawkę Kronawettera, a przyjęto § 1szy z poprawką Kronawettera do punktu 3go i z poprawką Dworskiego w ustępie końcowym.

Paragraf 2-gi: „Obowiązek opłacania taksy odnosi się: a) do osób wymienionych w § 1 ust. 1 i 3 do każdego roku lat służby wojskowej, które osoba ta byłaby musiała jeszcze odsłużyć, gdy by w chwili wykreślenia z listy, a względnie w ostatniej klasie wieku, nie była odstawiona, lecz asenterowana, lub gdyby nie była puszczoną; b) do do uwolnionych i z wojska puszczonych do każdego roku, lat służby, w którym istnieje tytuł uwolnienia lub puszczania; c) do do wychodzących (§ 1 ust. 4) do każdego roku lat służby, które osoba ta byłaby musiała jeszcze odsłużyć.“ — przyjęto bez dyskusji.

Paragraf 3-ci: „Zwolnieni od taksy są: 1) nie zdolni do zarobkowania, nie posiadający zarazem majątku; 2) ci, którzy są w zaopatrzeniu ubóstwa; 3) ci, którzy w myśl § 18 ustawy o sile zbrojnej są wezwani do służby lub do pospolitego ruszenia a to na ten rok, w którym ich do służby wzięto“ — przyjęto z kompromisową poprawką Fischera i Fuxa, która w punkcie 1-szym powiada: „osoby nie mające majątku, które wskutek ułomności cielesnej czy duchowej nie mogą zapracować na siebie i na swoich.“

Paragraf 4-ty: „Obowiązek opłacania taksy ustaje: 1) przez śmierć; 2) w wypadkach, gdy nastąpiła do zobowiązanej okoliczności przewidziane w § 3 ust. 1 i 2, na czas tych okoliczności 3) w razie wyemigrowania z jednej części monarchii do drugiej w tej części, z której emigrował“ — przyjęto bez dyskusji.

Paragraf 5-ty: „Taksa wojskowa jest przeznaczona: 1) na lepsze zaopatrzenie inwalidów; 2) na zaopatrzenie potrzebujących pomocy wdów i sierót po gasytach i żołnierzach armii stałej (marynarki) i landwery, którzy polegli lub umarli wskutek ran lub znojęd wojennych; 3) na wspomaganie rodzin urlopników, rezerwistów, ludzi rezerwy uzupełniającej i landwerzystów, powołanych pod chorągwie w razie mobilizacji. Powołani do służby w celach wojennych w myśl § 18 ustawy o sile zbrojnej i rodziny ludzi powołanego pospolitego ruszenia stoją na równi z powołanymi do służby czynnej w armii.“

Do głosu przeciw temu paragrafowi zapisał się p. Weeber August wnosi, aby połączono ten paragraf w dyskusji z dwoma następnymi, a gdy ten wniosek przyjęto, rozwiódł się o tych trzech paragrafach w sposób nader ujemny co do formy samej, ale więcej jeszcze co do treści.

O godz. 4-tej mowa jeszcze nie skończyła, ale widać, że wniesienie o odesłanie wszystkich trzech paragrafów do komisji celem radykalnego przeobrażenia. Paragrafy 6-ty i 7-ty podam jutro w uzupełnieniu sprawozdania niniejszego.

Wiedeń 28 kwiet. Podajemy w streszczeniu według zapisów stenograficznych ważną pod wieloma względami mowę ministra oświaty bar. Conrada-Eybesfelda, mianą na posiedzeniu 77 Izby deputowanych podczas obrad nad budżetem ministerstwa oświaty:

Minister oświaty i spraw duchownych bar. Conrad-Eybesfeld (w streszczeniu wedle stenogramu): Z pewnością zdziwicie się, iż wśród danych okoliczności zabieram głos dla wypowiedzenia uwag ogólnych, i to właśnie przy tym tytule budżetu oświaty, który mówi o szkołach. Nie myślę jednak zapuszczać się w rozbiór kwestyj zasadniczych, nie myślę mianowicie mówić o kwestji narodowościowej, a to tem mniej, ile że jestem przekonany, iż nawet w razie dyskusji o tym, że w tonie umiarkowanym, nie można odpowiedzieć na nią tu w Izbie w sposób taki, iżby bezpośrednio na podstawie tej odpowiedzi załatwić ją można. Takie jest moje przekonanie; a wyraz „przekonanie“ przypomina mi przestrożę, z jaką na posiedzeniu rozpraw budżetowych zwrócono się ku ławie rządowej, iż minister oświaty powinien mieć przekonania, aby nie działał wedle przekonań cudzych. Jakkolwiek przestroga ta nie miała cech osobistych, odpowiada jednak na nią, że mam co do sposobu prowadzenia spraw mojego wydziału własne przekonania, które nie są uogólnieniem, a są przekonaniem, że minister oświaty powinien mieć przekonania, aby nie działał wedle przekonań cudzych.

Właściwie imiennem (na wniosek lewicy) upada wniosek Hackelberga o odesłanie do komisji, za którym było 145 głosów, a przeciw niemu 153 głosy. Oczłonkowie rządu głosowali przeciw wnioskowi; z Polaków byli nieobecni pp. Hausner (usunął się od głosowania) Kamiński Krystofowicz Józef, Rapoport, Schreiber, Smarzewski,

Starzeński, Tarnowski i Wolski (który usunął się od głosowania).

Dalej znów w imiennem na wniosek lewicy głosowaniu (bo lewica postanowiła weso-ralski używać tego sposobu do przewrócenia obrad) odrzucono 154 głosami p. zeeiw 122 głosami poprawki Fuxa.

W zwykłym głosowaniu odrzucono poprawkę Löbllicha i dodatkową poprawkę Kronawettera, a przyjęto § 1szy z poprawką Kronawettera do punktu 3go i z poprawką Dworskiego w ustępie końcowym.

Paragraf 2-gi: „Obowiązek opłacania taksy odnosi się: a) do osób wymienionych w § 1 ust. 1 i 3 do każdego roku lat służby wojskowej, które osoba ta byłaby musiała jeszcze odsłużyć, gdy by w chwili wykreślenia z listy, a względnie w ostatniej klasie wieku, nie była odstawiona, lecz asenterowana, lub gdyby nie była puszczoną; b) do do uwolnionych i z wojska puszczonych do każdego roku, lat służby, w którym istnieje tytuł uwolnienia lub puszczania; c) do do wychodzących (§ 1 ust. 4) do każdego roku lat służby, które osoba ta byłaby musiała jeszcze odsłużyć.“ — przyjęto bez dyskusji.

Paragraf 3-ci: „Zwolnieni od taksy są: 1) nie zdolni do zarobkowania, nie posiadający zarazem majątku; 2) ci, którzy są w zaopatrzeniu ubóstwa; 3) ci, którzy w myśl § 18 ustawy o sile zbrojnej są wezwani do służby lub do pospolitego ruszenia a to na ten rok, w którym ich do służby wzięto“ — przyjęto z kompromisową poprawką Fischera i Fuxa, która w punkcie 1-szym powiada: „osoby nie mające majątku, które wskutek ułomności cielesnej czy duchowej nie mogą zapracować na siebie i na swoich.“

Paragraf 4-ty: „Obowiązek opłacania taksy ustaje: 1) przez śmierć; 2) w wypadkach, gdy nastąpiła do zobowiązanej okoliczności przewidziane w § 3 ust. 1 i 2, na czas tych okoliczności 3) w razie wyemigrowania z jednej części monarchii do drugiej w tej części, z której emigrował“ — przyjęto bez dyskusji.

Paragraf 5-ty: „Taksa wojskowa jest przeznaczona: 1) na lepsze zaopatrzenie inwalidów; 2) na zaopatrzenie potrzebujących pomocy wdów i sierót po gasytach i żołnierzach armii stałej (marynarki) i landwery, którzy polegli lub umarli wskutek ran lub znojęd wojennych; 3) na wspomaganie rodzin urlopników, rezerwistów, ludzi rezerwy uzupełniającej i landwerzystów, powołanych pod chorągwie w razie mobilizacji. Powołani do służby w celach wojennych w myśl § 18 ustawy o sile zbrojnej i rodziny ludzi powołanego pospolitego ruszenia stoją na równi z powołanymi do służby czynnej w armii.“

Do głosu przeciw temu paragrafowi zapisał się p. Weeber August wnosi, aby połączono ten paragraf w dyskusji z dwoma następnymi, a gdy ten wniosek przyjęto, rozwiódł się o tych trzech paragrafach w sposób nader ujemny co do formy samej, ale więcej jeszcze co do treści.

O godz. 4-tej mowa jeszcze nie skończyła, ale widać, że wniesienie o odesłanie wszystkich trzech paragrafów do komisji celem radykalnego przeobrażenia. Paragrafy 6-ty i 7-ty podam jutro w uzupełnieniu sprawozdania niniejszego.

Wiedeń 28 kwiet. Podajemy w streszczeniu według zapisów stenograficznych ważną pod wieloma względami mowę ministra oświaty bar. Conrada-Eybesfelda, mianą na posiedzeniu 77 Izby deputowanych podczas obrad nad budżetem ministerstwa oświaty:

Minister oświaty i spraw duchownych bar. Conrad-Eybesfeld (w streszczeniu wedle stenogramu): Z pewnością zdziwicie się, iż wśród danych okoliczności zabieram głos dla wypowiedzenia uwag ogólnych, i to właśnie przy tym tytule budżetu oświaty, który mówi o szkołach. Nie myślę jednak zapuszczać się w rozbiór kwestyj zasadniczych, nie myślę mianowicie mówić o kwestji narodowościowej, a to tem mniej, ile że jestem przekonany, iż nawet w razie dyskusji o tym, że w tonie umiarkowanym, nie można odpowiedzieć na nią tu w Izbie w sposób taki, iżby bezpośrednio na podstawie tej odpowiedzi załatwić ją można. Takie jest moje przekonanie; a wyraz „przekonanie“ przypomina mi przestrożę, z jaką na posiedzeniu rozpraw budżetowych zwrócono się ku ławie rządowej, iż minister oświaty powinien mieć przekonania, aby nie działał wedle przekonań cudzych. Jakkolwiek przestroga ta nie miała cech osobistych, odpowiada jednak na nią, że mam co do sposobu prowadzenia spraw mojego wydziału własne przekonania, które nie są uogólnieniem, a są przekonaniem, że minister oświaty powinien mieć przekonania, aby nie działał wedle przekonań cudzych.

Właściwie imiennem (na wniosek lewicy) upada wniosek Hackelberga o odesłanie do komisji, za którym było 145 głosów, a przeciw niemu 153 głosy. Oczłonkowie rządu głosowali przeciw wnioskowi; z Polaków byli nieobecni pp. Hausner (usunął się od głosowania) Kamiński Krystofowicz Józef, Rapoport, Schreiber, Smarzewski,

Starzeński, Tarnowski i Wolski (który usunął się od głosowania).

Dalej znów w imiennem na wniosek lewicy głosowaniu (bo lewica postanowiła weso-ralski używać tego sposobu do przewrócenia obrad) odrzucono 154 głosami p. zeeiw 122 głosami poprawki Fuxa.

W zwykłym głosowaniu odrzucono poprawkę Löbllicha i dodatkową poprawkę Kronawettera, a przyjęto § 1szy z poprawką Kronawettera do punktu 3go i z poprawką Dworskiego w ustępie końcowym.

Paragraf 2-gi: „Obowiązek opłacania taksy odnosi się: a) do osób wymienionych w § 1 ust. 1 i 3 do każdego roku lat służby wojskowej, które osoba ta byłaby musiała jeszcze odsłużyć, gdy by w chwili wykreślenia z listy, a względnie w ostatniej klasie wieku, nie była odstawiona, lecz asenterowana, lub gdyby nie była puszczoną; b) do do uwolnionych i z wojska puszczonych do każdego roku, lat służby, w którym istnieje tytuł uwolnienia lub puszczania; c) do do wychodzących (§ 1 ust. 4) do każdego roku lat służby, które osoba ta byłaby musiała jeszcze odsłużyć.“ — przyjęto bez dyskusji.

Paragraf 3-ci: „Zwolnieni od taksy są: 1) nie zdolni do zarobkowania, nie posiadający zarazem majątku; 2) ci, którzy są w zaopatrzeniu ubóstwa; 3) ci, którzy w myśl § 18 ustawy o sile zbrojnej są wezwani do służby lub do pospolitego ruszenia a to na ten rok, w którym ich do służby wzięto“ — przyjęto z kompromisową poprawką Fischera i Fuxa, która w punkcie 1-szym powiada: „osoby nie mające majątku, które wskutek ułomności cielesnej czy duchowej nie mogą zapracować na siebie i na swoich.“

Paragraf 4-ty: „Obowiązek opłacania taksy ustaje: 1) przez śmierć; 2) w wypadkach, gdy nastąpiła do zobowiązanej okoliczności przewidziane w § 3 ust. 1 i 2, na czas tych okoliczności 3) w razie wyemigrowania z jednej części monarchii do drugiej w tej części, z której emigrował“ — przyjęto bez dyskusji.

Paragraf 5-ty: „Taksa wojskowa

Wiadomości policyjne: Straż policyjną przytrzymała: Katarzynę Śliwińską, za zgorszenie bliźnie; Maryę Miaskowską, za kradzież łyżki i gałki; za pijanstwo 2 osoby.

Two months in prison.

Koszt transportu na 100 kilo szkieł wynosi:
z Krakowa do Wiednia 1 złr. 3 cent., z Krakowa
do Wrocławia 1 markę 48 fenigów, z Lwowa
z Krakowa 96 cent.

Deposito telegrafico.

Petersburg 27 kwietnia. Główny sprawoznaczu w pałacu zimowym nawiszkiam Szwamach został dześiejsej noey ujetym. Jest on krwiny gubernatora Kalugi i ukonczył uniwersytet w r. 1870. Uchodził on za stolarza i nosił nazwisko Dmitriew (patra ostatnie depesse. Red.)

Stokholm 27 kwietnia. Były poseł w Landynie bar. Hoehschild mianowany został ministrem spraw zagranicznych.

76 Dziś Car Aleksander obchodził dzień sw
urodzin, który miał być święcony wspaniale,
z powodu niebezpiecznego stanu Carowej nie
będą się żadne uroczystości dworskie. Jak na
zda również ważniejsza, tak i na dzień dzisie
zapowiadano jakiegoś manifestu względem reform
niewątpliwie jednak są to czcze pogłoski, ja
mnieśmo obiega od czasu powołania generała
r. Melikowa na kierownika administracji pańs
rozporządzenia tego naczelnika niemają też
podkreślać reform i nie wskazują, aby jest

Gabinet angielski jest prawie zupełnie odzysany. O ile dotąd wiadomości dochodzą, są one będzie następujący: Pierwszy lord skarbu, Gladstone; wielki kanclerz i pieczętarsz Selborne; prezes tajnej rady hr. Spencer; lord tajny pieczętarsz książę Argyll; sekretarz spraw wewnętrznych Harcourt; spraw zagranicznych Granville; kolonijord Kimber.

Ta sama korespondencya zawiera wiadomość, że Layard w ustnej rozmowie z Sultaniem oświadczył, że lepsze lub gorsze uposobienie nowego ministerstwa względem Turcji zależy głównie od tego, jakich ludzi przy objęciu tego swego zastanie na czele rządu tureckiego, przyczem mażem do zrozumienia, że Said basza nie jest człowiekiem, któryby nowe ministerstwo zadowolił, a między takimi, których za zdaniem tego uważa, wymienia Sarfata basza Mamuda Nedima i Subhi basza.

REDAKTOR ODPOWIEDZIALNY I WYDAWCA
Antoni Kłobukowski.

[illegible]

rywatnych i zagranicznych
niem najmniejszej wygranej.
ok od 15 cent. wzwyż.
rzy uzyskaniu najmniejszej wygranej.
w. oszczędności i kapitalistów bardzo ważna inst-
publiczności bardzo dobrze przyjęła, jest także waż-
nych korzyści i „postanowień” zwracamy uwa-
rtościowych i finansowych sprawach udziela każ-
wosw. narod. gospod. Egzempl. wszędzie darmo.
über den Rückersatz aller erdlichen. Ausgab-
Kinder Versorgung) zwracamy szczególne uwa-
raniczne

- a) po kurse dziennej
- b) pojedynczo lub w grupach,
- c) ze skromnym zadatkiem i zatrzy-
niem w depozycie po bankow. stopie
- d) na male miesięczne spłaty,

ych.
z prowincji, tudzież wszelkich zleceń wehód-
yfy opłatnie i darmo.

(1244-2-6)